

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р ик.н. Лилия Вълчева Каракашева
научна специалност 05 02 10 Световно стопанство и МИО

относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор на науките” по професионално направление 3.7 „Администрация и управление”,
докторска програма „Организация и управление във от сферата на материалното производство” с автор Татяна Анатолиевна Чрнявская

Тема на дисертационния труд: „УПРАВЛЕНИЕ НА САМОДОСТАТЪЧНОТО РАЗВИТИЕ НА ТРАНСПОРТНО-КОМУНИКАЦИОННАТА СИСТЕМА НА УКРАЙНА”

Основание за представяне на становището: заповед 736/23.06.2017 на ректора на ВСУ за участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд.

1. Информация за кандидата

Авторът на дисертационния труд притежава научна степен кандидат на икономическите науки, научно звание доцент, работи на длъжност доцент в катедрата по социално дело, социална педагогика и социология към Херсонския държавен университет (гр. Херсон, Украйна).

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е разработен в общо 466 стр., в границите на пет основни части (глави), въведение, заключение, приложения, литература и списък на ползваните съкращения. В текста са включени 37 таблици, 79 илюстрации и 17 формули. Използваната литература е представена с 397 заглавия, от които 164 на украински, 11 на български, 87 на руски и 67 на английски език. Въведението в дисертацията напълно отговаря на изискванията за научно изследване – правилно и убедително се обосновава изборът на темата от позицията на значимост, актуалност и

перспективност; кратко, но добре са формулирани теза, обект на изследване, цели и задачи. Дефинираните хипотези логично произтичат от темата, обекта и предмета на изследването. Посочени са и методите на изследване в процеса на работата над дисертационния труд, както и информационната осигуреност на изведените постановки.

3. Положителни резултати от изследването.

- Дисертационният труд се характеризира с добра логично изградена структура. На основата на изведените в сравнителен план теоритични възгледи за същността на категорията самодостатъчност, авторът на изследването дава собствено богато тълкувание и обосновава разликата между самодостатъчност и автархия. Явен е нейният принос към теоритическото разбиране на тези сложни понятия в сравнителен план с богат спектър от чужди становища. Тази оценка се отнася и за редица други определения на съществени категории.
- В дисертационния труд е постигната многоаспектна обосновааност на специфичната роля и значение на транспортно-комуникационната система за развитието на националната икономика в съвременните условия на високо технологично развитие и глобализационни процеси. Предлага се внедряването в научната терминология на понятието «транспортно-икономическо пространство на социално-икономическата система».
- Положителен резултат на изследването е концентрацията на вниманието върху концепцията за самодостатъчното развитие на транспортно-комуникационната система като функция на ефекта от ресурсо-синергията в нея, или в резултат на комплексната реализация на всички подсистеми – повишаване на производителността, сигурността, безопасността и ресурсо-ефективността на транспортните операции.
- В третата част на дисертационния труд много добро впечатление прави критично-аналитичният подход на автора спрямо действащите противоречия (успешно наречени „Клуб на противоречията”), обуславящи отсъствието на самодостатъчност на транспортно-комуникационната система и превръщането ѝ в рисков фактор за

развитието на украинската икономика и сигурност. Много добре са дефинирани и пътищата за преодоляване на тези противоречия.

Критични бележки

По своето съдържание формулираните критични бележки, с качеството и на препоръки, по своеобразен начин отразяват общата висока оценка на резултатите от изследването, като позволяват и открояването на някои съображения с цел по-пълно изясняване на дадени постановки.

- Авторът ни предлага систематизация на характеристиките на самодостатъчност и автархия с цел да обоснове и различията между тях. Мисля, че са пропуснати нюанси, които усложняват върната като принцип картина – държавният капитализъм (например в Китай) не изключва плановата икономика от системата на самодостатъчност, или не бива да се абсолютизират разликите между тези системи.
- Втора глава: заглавието е «Методология на функционирането на транспортно-комуникационната система в контекста на самодостатъчното развитие», което резултира в „параметричната характеристика на системата на транспорта и комуникациите в Украйна, особеностите на нейното формиране и функциониране.”. Но подобна дефиниция не съответства на общоприетото дефиниране на понятието Методология - Методологията е свързана от една страна с анализ на принципите и методите, правилата и постулатите, прилагани в една дисциплина, а от друга - със систематичното изследване на методите, които са или могат да бъдат приложени в тази дисциплина. Това прави недостатъчно ясно заглавието на втора глава.
- На основата на безспорната положителна оценка на резултатите от изследването на същността, параметрите, състоянието и перспективите на самодостатъчността на украинската транспортно-комуникационна система считам за необходимо да бъде подчертан и нейният относителен характер – в съвременните условия на изключителна взаимозависимост на националните икономики, развитието на научно-техническия прогрес (с особено значение за транспортно-комуникационната система на която и да било страна), ускорените

темпове на интернационализация и други фактори, границите на тази самодостатъчност надхвърлят националните.

- Положителна оценка заслужава разглеждането на резистентността на транспортно-комуникационната система и нейната вътрешно присъща връзка с националната сигурност. Именно поради това, по своето съдържание резистентността е много близко до характеристиката защитимост/сигурност на тази система. Действителността показва, че е твърде крайна констатацията за слабото изследване на резистентността – напротив, твърде много усилия, респ. постигнати резултати има в света в тази насока, макар че по понятни причини пълна гаранция за резистентност/защитимост не е възможна.

5. Оценка на публикациите на автора.

Представени са общо 4 публикации, посветени на дисертационния труд – 7 монографии, 18 статии в научни международни издания, 11 статии в ураински издания и 36 статии и доклади за научни и научно-практически национални и международни конкуренции. По обем те отговарят на изискванията за конкурс по посочената научна и образователна степен доктор на науките, а като съдържание, са пряко или косвено свързани с проблематиката на защитаваната теза, цели и задачи.

6. Оценка на автореферата.

Авторефератът е представен в установената форма и съдържание. Той отразява в обобщен вид основните резултати от изследването и дава необходимата представа за теоритичните и приложни постижения на автора. Справката с приносите, представена от самия автор, е детайлно и изчерпателно формулирана. Тя отразява реалността на постигнатите резултати, като има място за по-висока степен на обобщение и конкретност.

7. Заключение

Посочените положителни резултати от изследването на Татяна Анатолиевна Чернявская под заглавие „Управление на самодостатъчното

развитие на транспортно-комуникационната система на Украйна” обосновават обща положителна оценка на научния потенциал и възможности за изследователска дейност на кандидатката по конкурса. Това ми позволява убедено да гласувам положително за присъждане на Татяна Анатолиевна Чернявская на научната и образователна степен „доктор на науките” по професионално направление 3.7 „Администрация и управление”, докторска програма „Организация и управление във от сферата на материалното производство”.

Варна, 01.07.2017 г.

Проф. д-р ик.н. Лилия Каракашева